

Проект РВР – Кращі практики

Пілотні території починають діяти!

Місцеві органи влади вчаться прислухатися до своїх виборців та працювати разом

В основі підходу проекту РВР до діяльності в сфері регіонального розвитку в Україні лежить переконання, що найбільш інноваційні ідеї надходять "знизу", а також, що одна з основних функцій органів влади всіх рівнів полягає в забезпеченні законодавчої та фінансової бази, яка б сприяла цьому процесу. І допомагати їм у цьому мають місцеві громади, муніципалітети та районні органи влади, які краще обізнані щодо існуючих пріоритетів. А головним завданням гарної стратегії регіонального розвитку є її спроможність стимулювати діяльність місцевих органів влади, малого та середнього бізнесу, громадських організацій, навчальних закладів та інших місцевих організацій в сфері визначення практичних шляхів для того, щоб зробити свої міста та села кращими для життя та більш привабливими для інвестування.

В літку 2007 року проект РВР та Запорізька облдержадміністрація провели конкурс з метою визначити три муніципалітети або райони, які зможуть розробити найкращі пропозиції щодо створення таких партнерств. Проект РВР мав надати переможцям не тільки підтримку щодо підготовки місцевих стратегій розвитку та планів їх впровадження, але й допомогти реалізувати їх. Було відібрано три міста - **Енергодар**, **Токмак** та **Приморськ**. За своїми характеристиками ці міста відрізняються одне від одного, але кожне з них, в свою чергу, може бути "пілотним" по відношенню до інших міст Запорізької області та схожих міст та районів по всій країні. Особливо цікавим є те, яким чином кожне з міст розробляло інноваційні форми своїх партнерств - чи це були партнерства між місцевими органами влади та громадами, або ж структури, створені в органах місцевого самоврядування.

Енергодар: Енергодар - це місто, в якому проживають приблизно 65,000 чоловік. Воно розташоване на березі ріки Дніпро. Місто відоме завдяки своїй атомній електростанції, яка є однією з найбільших в Європі. Атомна станція є основним джерелом надходжень до міського бюджету, і на сьогоднішній день, Енергодар є одним найбільш забезпечених міст Запорізької області. Міська рада під керівництвом мера міста, творчої та далекоглядної людини, усвідомлює, що дуже часто за те, щоб бути успішним індустріальним містом, доводиться розплачуватись проблемами з довкіллям. Керівництво також добре розуміє, що коли міський бюджет цілком залежить лише від одного джерела прибутку та робочих місць, то процвітання в майбутньому не є гарантованим. Тому створення безпечного та привабливого навколишнього середовища, а також диверсифікація місцевої економіки стали основними ідеями Стратегії розвитку міста Енергодар, розробленої за участі експертів проекту РВР, та затвердженої міською радою в липні 2008 року. Також міська рада узгодила стратегію з Генеральним планом, на основі якого приймаються всі стратегічні рішення. Це буде запорукою того, що стратегія не стане черговим документом, який ляже на полицю.

Відтоді за постійної підтримки експертів проекту РВР керівництво міста та представники місцевої громади постійно працювали над розробкою та впровадженням проектів, що ввійшли до плану дій Стратегії. Серед них

проект із будівництва міні-заводу для переробки сміття, 2 проекти, пов'язані з удосконаленням системи водопостачання, створення міського інформаційного центру з питань розвитку місцевого бізнесу та приваблення інвестицій, обладнаного системою для оптимізації процесу реєстрації підприємств та надання інформації.

Важливо відмітити, що міська рада запровадила регулярні громадські слухання для підтримки зворотного зв'язку з громадськістю та отримання інформації про стан впровадження стратегії розвитку, на зразок того, як це робиться в країнах Європейського Союзу.

Нова набережна в центрі Енергодара

Токмак: З економічної точки зору місто Токмак є повною

протилежністю Енергодару. Місто з населенням близько 30,000 чоловік розташоване у сільськогосподарському районі. Раніше основним джерелом бюджетних надходжень міста було овочепереробне підприємство, яке зараз майже не працює через значне зниження виробництва сільськогосподарської продукції в Токмацькому районі. Якоюсь мірою це пов'язано з загальним зниженням виробництва сільськогосподарської продукції в Україні в цілому після розпаду системи колгоспів, але основною причиною є замулення річки Молочної, яке мало катастрофічні наслідки для іригації. Сьогодні місто Токмак завозить фрукти та овочі з інших областей. Воно також було визнано Міністерством економіки одним з найбільш депресивних міст України відповідно до критеріїв нового Закону про стимулювання розвитку регіонів.

Традиційний одяг місцевих жителів

Дуже часто буває так, що стосунки між міськрадами та райдержадміністраціями є натягнутими, а іноді й відверто ворожими. Але у даному випадку місто Токмак й Токмацький район дійшли згоди, що проблеми майбутнього розвитку району необхідно вирішувати разом, та що одним з ключових завдань є поліпшення стану річки Молочної. В результаті роботи представників міської та районної влади у спільних робочих групах та участі у навчальній програмі з управління проектами, яку проводив проект РВР, було розроблено проект з очищення русла річки Молочної. Серед результатів проекту є створення рекреаційної зони в центрі міста, поліпшення іригації навколишньої території та, як наслідок, поновлення роботи овочепереробного підприємства. Фінансування цього проекту передбачене обласним бюджетом на 2010 рік.

Приморськ: Приазовський регіон розташований на півдні Запорізької області та займає 250 км. узбережжя Азовського моря. Ця територія підпорядковується чотирьом окремим районним радам: Бердянській, Приморській, Приазовській та Акимівській.

Спочатку проект РВР мав наміри надати підтримку Бердянському району для підготовки стратегії розвитку, однак швидко з'ясувалося, що набагато продуктивніше буде застосувати інший підхід. Районі ради швидко усвідомили, що коли йдеться про економічний розвиток, а для них це в першу чергу означає сприяння розвитку туристичної галузі, адміністративні кордони між районами можуть спричинити більше незручностей, ніж принести користі. Вони вирішили, що краще буде працювати разом та створити об'єднані робочі групи за спільними стратегічними пріоритетами з метою об'єднання бюджетних коштів для їх реалізації. Це було сміливе рішення з точки зору врегулювання питань, пов'язаних з українським законодавством, яке регламентує повноваження органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. За підтримки проекту РВР чотири приморські райони знайшли законодавчі механізми для об'єднання своїх ресурсів задля досягнення спільних цілей. Крім того, голови чотирьох районних адміністрацій підписали Меморандум про співпрацю на основі положень стратегії розвитку регіону, основною метою якої є створення спільних інституцій для забезпечення сталого співробітництва. Експерти проекту РВР провели семінар для керівників та головних спеціалістів районних адміністрацій з метою ознайомлення з методичними рекомендаціями з управління проектами, напрацьованих проектом РВР, та надання консультацій щодо пошуку джерел фінансування.

Приазовський регіон

Приклад для інших

Маленькі міста в Україні дуже часто будуються навколо одного великого підприємства, а також мають дуже зношену інфраструктуру. Безперечно, це становить серйозну проблему для регіональної політики в Україні. Тому не дивно, що відповідні міністерства на національному рівні, а також інші області з цікавістю слідкують за тим, що робить проект РВР та його партнери в пілотних районах Запорізької області.

Інформація про проект

Проект "Регіональне врядування та розвиток" розрахований на 5 років (2005-2010) і реалізується Канадським інститутом урбаністики за підтримки Канадського агентства міжнародного розвитку. Проект сприяє залученню громадськості до регіонального врядування, надання можливості громадянам та громадам самим творити своє майбутнє та зробити розвиток свого регіону сталим.

КАНАДА

вул. Західна Річмонд 555, офіс 402
а/с 612, Торонто, Онтаріо, М4V 3B1
email: cui@canurb.com
тел.: 416.365.0817
факс : 416.365.0650
www.canurb.org

Canadian International
Development Agency

Agence canadienne de
développement international

CANADA-UKRAINE
REGIONAL GOVERNANCE AND
DEVELOPMENT PROJECT

КАНАДА-УКРАЇНА
ПРОЕКТ «РЕГІОНАЛЬНЕ
ВРЯДУВАННЯ ТА РОЗВИТОК»

Canadian
URBAN
Institute

УКРАЇНА

Трьохсвятительська 3, офіс 60, Київ 01001
email: info@rdg.org.ua
тел.: + 38 044 390 70 87
факс: +38 044 278 07 14
www.rgd.org.ua